PIRMĀS INSTANCES TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2007. gada 4. jūlijā *

Lieta T-475/04

Bouygues SA, Parīze (Francija),

Bouygues Télécom SA, Buloņa-Bilankūra [*Boulogne-Billancourt*] (Francija),

ko pārstāv L. Vožels [*L. Vogel*], Ž. Vožels [*J. Vogel*], B. Eimorijs [*B. Amory*], A. Verheidens [*A. Verheyden*], F. Siro [*F. Sureau*] un D. Teofils [*D. Théophile*], *avocats*,

prasītājas,

pret

Eiropas Kopienu Komisiju, ko pārstāv H. Buendia Sjerra [*J. L. Buendia Sierra*] un K. Žiolito [*C. Giolito*], pārstāvji,

atbildētāja,

* Tiesvedības valoda — franču.

ko atbalsta

Francijas Republika, ko pārstāv Ž. de Bergess [*G. de Bergues*] un S. Ramē [*S. Ramet*], pārstāvji,

Société française du radiotéléphone — SFR , Parīze (Francija), ko pārstāv K. Vajda [*C. Vajda*], *QC*, un A. Vensāns [*A. Vincent*], *avocat*,

un

Orange France SA , Monrūža [*Montrouge*] (Francija), ko pārstāv A. Gosē Grenvils [*A. Gosset-Grainville*] un S. Obūrs [*S. Hautbourg*], *avocats*,

personas, kas iestājušās lietā,

par lūgumu atcelt Komisijas 2004. gada 20. jūlija lēmumu (Valsts atbalsts NN 42/2004 — Francija), kas attiecas uz izmaiņām *Orange* un *SFR* maksā par UMTS (*Universal Mobile Telecommunications System*) [Universālā mobilo teleskaru sistēma] licencēm.

EIROPAS KOPIENU
PIRMĀS INSTANCES TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs I. Legāls [*H. Legal*], tiesneši I. Višņevska-Bjalecka [*I. Wiszniewska-Białecka*] un E. Moavero Milanēzi [*E. Moavero Milanesi*],

sekretārs E. Kulons [*E. Coulon*],

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2007. gada 14. martā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Atbilstošās tiesību normas

1 EKL 87. panta 1. punktā ir noteikts:

"Ja vien šis Līgums neparedz ko citu, ar kopējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem, un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm."

2 Notikumu laikā piemērojamie sekundāro tiesību akti bija Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 10. aprīļa Direktīva 97/13/EK par vispārējo atļauju un individuālo licenču kopēju sistēmu telesakaru pakalpojumu jomā (OV L 117, 15. lpp.) un Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 14. decembra Lēmums Nr. 128/1999/EK par trešās paaudzes mobilo un bezvadu sakaru (UMTS) sistēmas koordinētu ieviešanu Kopienā (OV 1999, L 17, 1. lpp.).

3 Direktīvas 97/13 3. panta 3. punktā ir paredzēts:

"[..] dalībvalstis individuālu licenci var izsniegt tikai tad, ja licences saņēmējs iegūst pieeju ierobežotiem materiāla vai cita veida resursiem vai arī tiek pakļauts īpašām saistībām vai bauda īpašas tiesības [..]." [Neoficiāls tulkojums]

4 Direktīvas 97/13 8. panta 4. punktā ir norādīts:

"Dalībvalstis objektīvi pamatotos gadījumos un samērīgi var grozīt individuālu licenču izdošanas nosacījumus. Šādi rīkojoties, dalībvalstis atbilstoši paziņo savu nodomu un dod iespēju ieinteresētajām personām paust savu viedokli par ierosinātajiem grozījumiem."

5 Direktīvas 97/13 9. panta 2. punktā ir paredzēts:

"Ja dalībvalsts ir nolēmusi izdot individuālas licences:

— tā tās izdod, izmantojot atklātas, nediskriminējošas un pārskatāmas procedūras un šajā sakarā visiem pretendentiem nosakot vienādas procedūras, ja vien nav objektīva iemesla pret tiem izturēties dažādi [..].”

6 Direktīvas 97/13 10. panta 3. un 4. punktā ir noteikts:

“3. Dalībvalstis izdod šādas individuālas licences, pamatojoties uz objektīviem, nediskriminējošiem, pārskatāmiem, samērīgiem un detalizētiem atlases kritērijiem. Visā atlases laikā tās atbilstoši ņem vērā vajadzību veicināt konkurenci un iespējami palielināt lietotāju ērtības.

Dalībvalstis raugās, lai informācija par šādiem kritērijiem iepriekš būtu atbilstoši publicēta un viegli pieejama. Attiecīgās dalībvalsts oficiālajā izdevumā jānorāda atsauce uz šīs informācijas publikāciju.

4. Ja dalībvalsts laikā, kad stājas spēkā šī direktīva, vai pēc tam pēc savas iniciatīvas vai kāda uzņēmuma lūguma konstatē, ka individuālo licenču skaitu var palielināt, tā to paziņo un izziņo uzaicinājumu pieteikties papildu licenču piešķiršanai.”

7 Direktīvas 97/13 11. panta 2. punktā ir paredzēts:

"[..] ierobežotu resursu gadījumos dalībvalstis var atļaut valsts regulatīvajai iestādei iekasēt maksu, lai nodrošinātu minēto resursu optimālu izmantošanu. Minētā maksa ir nediskriminējoša un, to nosakot, it īpaši ņem vērā vajadzību izveidot jaunus pakalpojumus un veicināt konkurenci."

8 Lēmumā Nr. 128/1999, kurā saskaņā ar tā 1. pantu ir paredzēts "[..] veicināt ātru un koordinētu ar UMTS saderīgu tīklu un pakalpojumu ieviešanu Kopienā [..]", 3. panta 1. punktā ir norādīts:

"Dalībvalstis veic visus pasākumus, lai saskaņā ar Direktīvas 97/13 1. pantu nodrošinātu koordinētu un pakāpenisku UMTS pakalpojumu ieviešanu to teritorijās vēlākais līdz 2002. gada 1. janvārim [..]."

9 Francijā Pasta un telesakaru likuma L. 33-1. pantā notikumu laikā spēkā esošajā redakcijā bija paredzēts:

"I — Atļaujas sabiedriski pieejamu tīklu izveidošanai un izmantošanai izsniedz par telesakariem atbildīgais ministrs.

Šādu atļauju var atteikt tikai tad, ja tas ir nepieciešams sabiedriskās kārtības nodrošināšanai vai aizsardzības vai sabiedriskās drošības interesēs, frekvenču pieejamības

tehnisko ierobežojumu dēļ vai ja pieteicējs nav tehniski vai finansiāli spējīgs ilglaicīgi pildīt pienākumus, kas iziet no tā uzņēmējdarbības nosacījumiem, vai tam ir piemēroti L. 36-11., L. 39., L. 39-1., L. 39-2. un L. 39-4. pantā paredzētie sodi.

Atļauju izdod saskaņā ar noteikumiem, kas iekļauti specifikācijā un attiecas uz:

[..]

h) piešķirto frekvenču izmantošanu un maksu par to, kā arī tās pārvaldes un kontroles izmaksām;

[..].

Atļauju izdod uz piecpadsmit gadiem.

[..]

V — Atļauju skaitu var ierobežot frekvenču pieejamības tehnisko ierobežojumu dēļ.

Tādā gadījumā par telesakariem atbildīgais ministrs pēc Telesakaru regulēšanas iestādes ieteikuma publicē atļauju izdošanas noteikumus un nosacījumus.

Frekvenču piešķiršanai katrā ziņā ir jānodrošina efektīva konkurence."

Prāvas priekšvēsture

10 Francijā saskaņā ar 1996. gada 26. jūlija Likumu Nr. 96-659 par telesakaru regulējumu (1996. gada 27. jūlija *JORF*, 11384. lpp.), kas bija spēkā notikumu laikā, sabiedriski pieejamu tīku izveide un izmantošana notika pēc jaunradītās *Autorité de régulation des télécommunications* (Telesakaru regulēšanas iestāde, turpmāk tekstā — "*ART*") ierosinājuma, kas izskatīja pieteikumus izsniegt atļaujas, ko vēlāk izdeva Rūpniecības, pasta un telesakaru ministrija.

11 Kad Francijas valdība 2000. gada 6. jūnijā paziņoja savu nodomu izsniegt četras licences trešās paaudzes mobilo un bezvadu sakaru sistēmas (UMTS, *Universal Mobile Telecommunications System*) ieviešanai, rūpniecības, pasta un telesakaru ministrs saskaņā ar toreiz spēkā esošo regulējumu 2000. gada 18. augusta *JORF* publicēja *ART* 2000. gada 28. jūlija lēmumu Nr. 00-835, kurā bija ierosināti noteikumi un nosacījumi atļauju izsniegšanai trešās paaudzes mobilo telesakaru sistēmas ieviešanai Francijā un aicināts iesniegt pieteikumus. No šīs publikācijas pielikumiem izriet, pirmkārt, ka atļauju izsniegšanā, kurā ierobežotam skaitam operatoru tiktu piešķirta priekšrocība izmantot valsts retranslācijas īpašumu, bija jāiekasē maksa, kuras kopējā summa bija 32,5 miljardi Francijas franku (4,954 593 miljardi euro), kas bija jāsamaksā licences termiņa laikā, kas bija noteikts uz piecpadsmit gadiem. Otrkārt, pēdējais datums pieteikumu iesniegšanai bija noteikts 2001. gada 31. janvārī, bet pretendenti pieteikumu varēja atsaukt līdz 2001. gada 31. maijam.

12 2001. gada 31. janvārī *ART* paziņojumā presei norādīja, ka bija iesniegti tikai divi pieteikumi, proti, *Société française du radiotéléphone — SFR* (turpmāk tekstā — "*SFR*") un *France Télécom mobiles* (kas dažus mēnešus vēlāk kļuva par *Orange France*, turpmāk tekstā — "*Orange*") pieteikumi, un ka, lai nodrošinātu īstu konkurenci, tā uzskatīja par nepieciešamu izsludināt papildu pieteikumu iesniegšanas kārtu.

13 Ņemot vērā šo norādi, *France Télécom* un *Vivendi Universal* (kuras meitassabiedrība ir *SFR*) prezidenti-ģenerāldirektori vērsa ekonomikas un finanšu ministra un par rūpniecību atbildīgā valsts sekretāra uzmanību uz nepieciešamību, izlemjot turpmāko licenču piešķiršanas nosacījumus, ievērot vienlīdzības principus valsts izdevumu jomā un nodrošināt efektīvu konkurenci starp operatoriem.

14 Divās vienādi formulētās vēstulēs, kas datētas ar 2001. gada 22. februāri, ekonomikas un finanšu ministrs un par rūpniecību atbildīgais valsts sekretārs attiecīgo uzņēmumu vadītājiem atbildēja, ka valdība tāpat kā viņi abus šos mērķus (vienlīdzības principa ievērošana valsts izdevumu jomā un efektīva konkurence starp operatoriem) uzskatīja par svarīgiem un ka "*ART* un valdības ierosinātās papildu pieteikumu iesniegšanas kārtas noteikumi nodrošinās taisnīgu attieksmi pret operatoriem, kuriem galu galā tiks piešķirta licence".

15 Nesagaidot papildu pieteikumu iesniegšanas uzsākšanu, divas pirmās licences tika izdotas 2001. gada jūlijā. Divos 2001. gada 18. jūlija lēmumos (publicēti 2001. gada 21. augusta *JORF*) par rūpniecību atbildīgais valsts sekretārs (kas atbildēja arī par telesakariem) atļāva *Orange* un *SFR* izveidot un izmantot sabiedriski pieejamu UMTS standartam atbilstošu trešās paaudzes radioelektrisko tīklu un sniegt sabiedrībai telefonijas pakalpojumus, šai atļaujai esot derīgai piecpadsmit gadus. Šiem lēmumiem pievienotajā specifikācijā it īpaši bija paredzēts, ka par UMTS frekvenču nodošanu

un pārvaldi tiks veikta samaksa saskaņā ar 2001. gada finanšu likuma 36. panta noteikumiem 4, 954 593 miljardu euro (32 502 000 000 Francijas franku) apmērā (Finanšu likums publicēts 2000. gada 31. decembra *JORF*). No šī likuma 36. panta izriet, ka pirmais maksājuma termiņš bija paredzēts 2001. gada 31. septembrī, bet pēdējais — 2016. gada 30. jūnijā.

16 Papildu pieteikumu iesniegšanas kārta, kuras mērķis bija izdot divas neizsniegtās atļaujas, tika uzsākta ar to, ka par telesakariem atbildīgais ministrs 2001. gada 14. decembrī publicēja *ART* lēmumu Nr. 01-1202, kurā tā ierosināja noteikumus un nosacījumus atļauju izsniegšanai trešās paaudzes mobilo sakaru sistēmu ieviešanai Francijā. *ART* tajā it īpaši norādīja, ka "[šīs otrās] procedūras noteikumi izriet no tiem, kas bija izvirzīti pirmajā pieteikumu iesniegšanas kārtā, un ir tādi, lai it īpaši nodrošinātu visu operatoru vienlīdzības principu". Tā arī ieteica pielāgot licences īpašnieku finansiālo nastu un pagarināt to ilgumu.

17 Tādējādi atļaujām piemērojamie finanšu nosacījumi tika pārskatīti 2002. gada finanšu likuma (publicēts 2001. gada 28. decembra *JORF*) 33. pantā, ar kuru izdarīti grozījumi iepriekš 15. punktā minētajā 2001. gada finanšu likuma 36. pantā, paredzot, ka maksa par priekšrocību izmantot valsts retranslācijas īpašumu tiktu sadalīta pirmajā daļā EUR 619 209 795, 27 apmērā, kas jāpārskaita 30. septembrī gadā, kad izdota atļauja, vai, ja tas notiek pēc 30. septembra, — kad šī atļauja tiek izdota, un otrajā daļā, kas jāpārskaita katru gadu pirms kārtējā gada 30. jūnija par frekvenču izmantošanu konkrētajā gadā un kas aprēķināta procentos no apgrozījuma, kas sasniegts, izmantojot minētās frekvences.

18 Par telesakariem atbildīgais ministrs 2001. gada 29. decembrī *JORF* publicēja paziņojumu par licenču īpašniekiem piešķirto frekvenču izmantošanas maksu, atkārtojot jaunos finanšu nosacījumus, kas izrietēja no finanšu likuma.

19 Pieteikumu iesniegšanas pēdējā dienā 2002. gada 16. maijā bija iesniegts tikai viens pieteikums, to bija iesniegusi sabiedrība *Bouygues Télécom* (turpmāk tekstā — "*Bouygues Télécom*"), *Bouygues* grupas meitassabiedrība. *ART* ierosināja pārbaudes procedūru, pēc kuras *Bouygues Télécom* tika izsniegta trešā licence (skat. turpmāk 21. punktu). Ceturto licenci nebija iespējams izsniegt, jo trūka pieteicēju.

20 Tajā pašā laikā 2002. gada 4. oktobrī *Bouygues* un *Bouygues Télécom* Komisijā iesniedza sūdzību, norādot uz vairākiem atbalsta pasākumiem, ko Francijas iestādes it kā bija veikušas *France Télécom* labā un starp kuriem bija izmaiņas *Orange* un *SFR* maksā, par ko valdība bija paziņojusi 2002. gada finanšu likuma debašu laikā.

21 2002. gada 3. decembra lēmumā (publicēts 2002. gada 12. decembra *JORF*, 20490. lpp.) par rūpniecību atbildīgais ministrs atļāva *Bouygues Télécom* izveidot un izmantot UMTS standartam atbilstošu sabiedriski pieejamu trešās paaudzes radioelektrisko tīklu un sniegt sabiedrībai telefonijas pakalpojumus. Atļaujā, kas izsniegta uz 20 gadiem, atkārtoti finanšu nosacījumi saistībā ar iepriekš 17. un 18. punktā minētās frekvenču nodošanas un pārvaldības maksu.

22 Turklāt divos citos 2002. gada 3. decembra lēmumos (kas arī publicēti 2002. gada 12. decembra *JORF*) attiecīgi par *Orange* un *SFR* par rūpniecību atbildīgais ministrs izdarīja grozījumus iepriekš 15. punktā minētajos lēmumos un tiem pievienotajās specifikācijās, it sevišķi pagarinot atļaujas līdz 20 gadiem un aizvietojot noteikumus par frekvenču nodošanas un pārvaldības maksu ar tādiem pašiem noteikumiem, kādi piemērojami *Bouygues Télécom*, proti, iepriekš 17. punktā aprakstītajiem grozītajiem finanšu nosacījumiem, kas ir ievērojami labvēlīgāki nekā sākotnējie 2001. gada 18. jūlija lēmumos paredzētie nosacījumi (skat. iepriekš 15. punktu).

23 2003. gada 31. janvārī Komisija paziņoja Francijas Republikai lēmumu uzsākt EKL 88. panta 2. punktā paredzēto procedūru saistībā ar diviem atbalsta pasākumiem par attiecīgi *France Télécom* piemērojamo profesionālā nodokļa režīmu un finanšu pasākumiem, ko valsts īstenojusi šī uzņēmuma labā (OV C 57, 5. lpp.). Šie pasākumi bija starp tiem, kas ietverti iepriekš 20. punktā minētajā prasītāju sūdzībā. 2001. gada 13. martā par tiem sūdzību bija iesniegusi arī kāda Francijas teritoriālo pašvaldību apvienība.

24 2003. gada 12. novembra vēstulē prasītājas atbilstoši EKL 232. pantam aicināja Komisiju uzsākt EKL 88. panta 2. punktā paredzēto procedūru saistībā ar iebildumu par izmaiņām maksā par UMTS licenču piešķiršanu, kas arī bija minēts to sūdzībā. Komisija tām 2003. gada 11. decembrī nosūtīja pagaidu vēstuli.

25 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā reģistrēts 2004. gada 21. februārī, prasītājas cēla šo prasību, kas balstīta uz EKL 232. pantu (lieta T-81/04).

26 2004. gada 20. jūlijā Komisija pieņēma lēmumu "Valsts atbalsts NN 42/2004 — Francija" (turpmāk tekstā — "apstrīdētais lēmums"), kas paziņots Francijas Republikai, par izmaiņām *Orange* un *SFR* maksā par UMTS licencēm, kas ir viens no pasākumiem, uz kuriem norādīts prasītāju 2002. gada 4. oktobrī iesniegtajā sūdzībā. Šajā lēmumā, par kuru ir šī prasība, Komisija norāda, ka tā nolēma necelt iebildumus par sūdzībā norādīto pasākumu saistībā ar izmaiņām attiecīgajā maksā, jo šis pasākums neietvēra atbalsta elementus EKL 87. panta 1. punkta izpratnē.

27 Ievadā Komisija uzskata, ka, ņemot vērā ierobežoto Kopienu regulējumu, Francijas valdība varēja noteikt nosacījumus UMTS licenču piešķiršanai, ja vien tā ievēroja

atklātu, nediskriminējošu un pārskatāmu procedūru, kā arī noteikt maksu piemērotā apmērā, lai sasniegtu mērķus, kas noteikti saskaņā ar šo regulējumu, tā kā izmaiņas attiecīgajā maksā atbilda paziņotajam mērķim piešķirt pēc iespējas vairāk licenču (apstrīdētā lēmuma 20.–24. apsvērums).

28 Analizējot kritizēto pasākumu, Komisija uzskata, pirmkārt, ka trīs attiecīgo operatoru licenču nosacījumu pielāgošana (kas izpaudās kā maksas pārskatīšana, to samazinot *Orange* un *SFR*) netieši izrietēja no sākotnēji izvirzītajiem nosacījumiem, jo, tā kā *Orange* un *SFR* varēja atkāpties, nebija reāli iespējams tām noteikt stingrākus nosacījumus (apstrīdētā lēmuma 27. apsvērums).

29 Otrkārt, Komisija uzskata, ka Francijas iestādes tikai ievēroja Direktīvā 97/13 paredzēto Kopienu tiesību pienākumu, proti, piemērot nediskriminējošus nosacījumus (apstrīdētā lēmuma 28. apsvērums).

30 Treškārt, Komisija uzskata, ka Kopienu tiesībās nav prasības, lai maksa par UMTS licencēm būtu noteikta tādā apmērā, kas atbilstu apgalvotajai tirgus vērtībai, ka dalībvalstis īsteno savas regulēšanas funkcijas un ka licenču piešķiršana nav pielīdzināma tirgus darījumam. Pārbaudot to, vai maksa nav selektīva priekšrocība, Komisija uzskata, ka Francijas iestādes operatoriem, kas saņēmuši vienādas licences, ir piemērojušas vienādus nosacījumus un vienādu specifikāciju divās procedūrās, kas viena otru papildināja, un ka tāpēc vien, ka zināmi operatori licenci ieguva vienu gadu

ātrāk, nav notikusi diskriminācija (apstrīdētā lēmuma 29.–33. apsvērums). Tā turklāt atzīmē, ka jaunā tarifu sistēma, kas noteiktu palielinātu maksu aizstāj ar noteiktu samazinātu maksu, kurai pieskaitīts ikgadējs apgrozījumam proporcionāls nodoklis, ļauj ņemt vērā operatoru atšķirīgo situāciju laikā (apstrīdētā lēmuma 34. apsvērums).

31 Komisija secina, ka Francijas iestādes *Orange* un *SFR* nav piešķirušas priekšrocības, bet ir ievērojušas Kopienu tiesību prasības par objektīvu un nediskriminējošu attieksmi pret operatoriem (apstrīdētā lēmuma 35. apsvērums).

32 2005. gada 14. februāra rīkojumā lietā T-81/04 *Bouygues* un *Bouygues Télécom*/Komisija (Krājumā nav publicēts) Pirmās instances tiesa nolēma izbeigt tiesvedību pirms sprieduma taisīšanas par prasījumiem atzīt, ka Komisija ir atteikusies pieņemt lēmumu par prasītāju sūdzībā minēto iebildumu par izmaiņām maksā par UMTS licenču piešķiršanu, un kā nepieņemamus noraidīja pakārtotos prasījumus atcelt lēmumu, kas ietverts iepriekš 24. punktā minētajā Komisijas 2003. gada 11. decembra vēstulē.

Process un lietas dalībnieku prasījumi

33 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā reģistrēts 2004. gada 24. novembrī, prasītājas atbilstoši EKL 230. pantam cēla šo prasību.

34 Ar trim ceturtās palātas priekšsēdētāja 2005. gada 9. jūnija rīkojumiem Francijas Republika, *Orange* un *SFR* tika atļauts iestāties lietā Komisijas prasījumu atbalstam.

35 Pēc Pirmās instances tiesas 2007. gada 12. februāra lūguma lietas dalībnieki 2007. gada 20. februārī iesniedza prasītāju 2002. gada 4. oktobrī Komisijā ierosinātās sūdzības kopiju.

36 Tika uzklausīti lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un to atbildes uz jautājumiem, ko Pirmās instances tiesas uzdeva 2007. gada 14. marta tiesas sēdē.

37 *Bouygues* un *Bouygues Télécom* prasījumi Pirmās instances tiesai ir:

— atcelt apstrīdēto lēmumu;

— piespriest atbildētājai un personām, kas iestājušās lietā, solidāri atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

38 Komisijas prasījumi Pirmās instances tiesai ir:

— prasību noraidīt kā nepamatotu;

— piespriest prasītājām atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

39 Francijas Republikas prasījumi Pirmās instances tiesai ir:

— prasību noraidīt;

— piespriest prasītājām atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

40 *Orange* prasījumi Pirmās instances tiesai ir:

— prasību noraidīt kā nepamatotu;

— piespriest prasītājām atlīdzināt visus tiesāšanās izdevumus šajā instancē.

41 *SFR* prasījumi Pirmās instances tiesai ir:

— prasību noraidīt kā nepamatotu;

— piespriest prasītājām atlīdzināt visus tiesāšanās izdevumus šajā instancē.

Juridiskais pamatojums

42 Prasītājas izvirza trīs veidu pamatus. Pirmkārt, tās apgalvo, ka apstrīdētajā lēmumā nav norādīts pamatojums. Otrkārt, tās uzskata, ka Komisija ir pārkāpusi EKL 87. panta 1. punktu, jo izmaiņas *Orange* un *SFR* maksā esot valsts atbalsts šīs tiesību normas izpratnē. Treškārt un pakārtoti, tās apgalvo, ka apstrīdētajā lēmumā neesot

ievērots EKL 88. panta 2. punkts, jo, tā kā lietā radās nopietnas grūtības, Komisijas pienākums esot bijis uzsākt formālu procedūru.

43 Vispirms ir jāizskata pamats par to, ka nav norādīts pamatojums, bet turpinājumā — apvienoti — pamati pēc būtības par EKL 87. panta 1. punkta un EKL 88. panta 2. punkta pārkāpumiem.

Par pirmo pamatu — to, ka apstrīdētajā lēmumā nav norādīts pamatojums

Lietas dalībnieku argumenti

44 Prasītājas apgalvo, ka apstrīdētais lēmums nav pietiekami pamatots, pirmkārt, tāpēc, ka no tā nav saprotama Komisijas argumentācija par saikni starp *Orange* un *SFR* iespēju atsaukt savus pieteikumus un Francijas iestāžu grūtībām tām noteikt stingrākus nosacījumus. Otrkārt, abu konkurējošo operatoru kavēšanās nevarot būt par pamatotu iemeslu, lai secinātu, ka nepastāv priekšrocības, kas var ietekmēt konkurenci. Treškārt, apstrīdētajā lēmumā neesot atbildēts uz prasītāju sūdzībā minētajiem iebildumiem, bet tikai norādīts, ka sūdzības iesniedzējas esot balstījušās uz kļūdainu pieņēmumu, proti, ka maksai būtu jāatbilst licences tirgus vērtībai. Ceturtkārt, tas, ka lēmumā nav norādīts pamatojums, nozīmējot arī, ka Komisija prasītāju sūdzību nav izskatījusi rūpīgi.

45 Komisija apgalvo, ka apstrīdētais lēmums ir pietiekami pamatots un ka prasītāju iebildumi izriet no tā, ka tās nepiekrīt šī lēmuma pamatojumam pēc būtības. Pirmkārt, saistība starp iespēju, ka *Orange* un *SFR* atsauktu savus pieteikumus, un izmaiņām maksā esot acīmredzama, ņemot vērā faktisko situāciju attiecīgajā nozarē. Otrkārt, par apgalvoto pamatojuma trūkumu saistībā ar to, ka nav ietekmēta konkurence, Komisija norāda, ka apstrīdētais lēmums nav balstīts uz šo faktu. Treškārt, tā apgalvo, ka ir pietiekami skaidri atbildējusi uz prasītāju sūdzībā minētajiem iebildumiem. Ceturtkārt, Komisija, uzsverot to, ka prasītāju sūdzība attiecās uz vienpadsmit pasākumiem, apgalvo, ka apsūdzības bezdarbībā vai rūpības trūkumā neesot pamatotas un ka šie iebildumi turklāt attiecoties uz trešo pamatu.

Pirmās instances tiesas vērtējums

46 Pirmkārt, prasītājas apstrīdēto lēmumu būtībā kritizē par to, ka tajā neesot skaidra pamatojuma par Komisijas noteikto saikni starp *Orange* un *SFR* iespēju atsaukt pieteikumus, ja tās no valsts iestādēm ar iepriekš 14. punktā minētajām 2001. gada 22. februāra vēstulēm nebūtu ieguvušas garantiju, ka visiem operatoriem tiks nodrošināta vienāda attieksme, un apgalvoto Francijas iestāžu nespēju *Orange* un *SFR* noteikt stingrākus finansiālos nosacījumus.

47 Apstrīdētajā lēmumā Komisija atzīmē, ka *ART* 2001. gada 31. janvārī bija ieteikusi izsludināt papildu pieteikumu iesniegšanas kārtu, kurā bija jāņem vērā nosacījumu, it īpaši finanšu nosacījumu, taisnīguma prasība (apstrīdētā lēmuma 9. apsvērums). Tā norāda (apstrīdētā lēmuma 10.–12. apsvērums), ka *Orange* un *SFR* varēja atsaukt pieteikumus līdz 2001. gada 31. maijam un ka Francijas valdība atradās šādas

alternatīvas priekšā — ja tā abiem operatoriem neapliecinātu, ka tiem tiks nodrošināta taisnīga attieksme, ja jaunajā pieteikumu iesniegšanas kārtā tiktu norādīta pārskatīta samazināta cena, tā riskētu ar to, ka tie atsauktu pieteikumus, bet, ja tā garantētu taisnīgu attieksmi, abi operatori tos paturētu spēkā. Komisija piebilst, ka, lai ātrāk pabeigtu procedūru saskaņā ar saviem Eiropas pienākumiem, Francijas iestādes bija izvēlējušās otro variantu.

48 No šiem apsvērumiem izriet, ka Komisija skaidri un detalizēti aprakstīja faktus, kas radīja alternatīvu, kuras priekšā, pēc tās domām, atradās Francijas iestādes, parādot Francijas iestāžu risku, ka vienīgie divi operatori, kas pretendēja uz UMTS licenci, varētu atsaukt savus pieteikumus, ja tās paturētu spēkā stingrākus finansiālus nosacījumus, nekā piešķirti citiem potenciālajiem pretendentiem. Tādējādi pirmais prasītāju iebildums ir jānoraida.

49 Otrkārt, prasītājas apgalvo, ka abu konkurējošo operatoru kavēšanās nevarot būt par pamatotu iemeslu, lai secinātu, ka nepastāvēja priekšrocības, kas varēja ietekmēt konkurenci.

50 Jāatzīst, ka šī kritika neattiecas uz jautājumu par to, vai apstrīdētajā lēmumā ir norādīts pamatojums, bet uz tā pamatotību. Tādējādi tas tiks analizēts, izskatot apstrīdētā lēmuma likumību pēc būtības.

51 Treškārt, prasītājas Komisijai pārmet to, ka tā nav atbildējusi uz sūdzībā minētajiem iebildumiem, pirmkārt, par parāda atlaišanu, kas veido valsts atbalstu, ko esot piešķīrušas valsts iestādes, un, otrkārt, *Orange* un *SFR* izmantoto priekšrocību laikā.

52 Apstrīdētajā lēmumā Komisija neizsakās par pirmo iebildumu par parāda atlaišanu, bet otro iebildumu par priekšrocību laikā noraida, pirmkārt, tāpēc, ka sūdzības iesniedzēju argumentācija esot balstīta uz kļūdainu pieņēmumu, ka maksai būtu jāatbilst licences tirgus vērtībai, kas esot bijusi lielāka attiecīgās priekšrocības laikā dēļ (apstrīdētā lēmuma 29. apsvērums), un, otrkārt, tāpēc, ka nebija pierādīta šādas priekšrocības laikā pastāvēšana (apstrīdētā lēmuma 34. apsvērums).

53 Jānorāda, ka, lai gan lēmumā, kurā secināts, ka sūdzības iesniedzēja minētais valsts atbalsts nepastāv, Komisijai ir ieinteresētajai personai atbilstoši jāizskaidro iemesli, kādēļ sūdzībā norādītie faktiskie un tiesiskie apstākļi nav bijuši pietiekami valsts atbalsta pierādīšanai, tai nav jāpauž viedoklis par tādiem aspektiem, kas ir acīmredzami neatbilstoši, maznozīmīgi vai nepārprotami otršķirīgi (Tiesas 1998. gada 2. aprīļa spriedums lietā C-367/95 P Komisija/*Sytraval*, *Recueil*, I-1719. lpp., 64. punkts).

54 Turklāt saskaņā ar pastāvīgo judikatūru netiek prasīts, lai tiesību akta pamatojumā būtu norādīti visi nozīmīgie faktiskie un tiesiskie apstākļi, jo tas ir jāizvērtē, ņemot vērā tā kontekstu, kā arī visas konkrēto nozari reglamentējošās tiesību normas (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/*Sytraval*, 63. punkts un tajā minētā judikatūra). Tāpēc lēmums, kurā sūdzība valsts atbalsta jomā noraidīta tāpēc, ka kritizētais pasākums ir veikts, lai īstenotu kādu direktīvu, nevis lai mēģinātu piešķirt atbalstu, ir pietiekami pamatots (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 2006. gada 5. aprīļa spriedumu lietā T-351/02 *Deutsche Bahn*/Komisija, Krājums, II-1047. lpp., 120. punkts).

55 Pirmkārt, jāatzīmē, ka iebildums par to, ka valsts ir atlaidusi parādu, lai pierādītu valsts līdzekļu nodošanas faktu EKL 87. panta 1. punkta izpratnē, par kuru Komisija apstrīdētajā lēmumā nav izteikusies, nav nozīmīgs, jo minētajā lēmumā ir atzīts, ka valsts atbalsts nepastāvēja tāpēc, ka kritizētais pasākums *Orange* un *SFR* nepiešķīra nekādu priekšrocību. Komisijai, secinot, ka nepastāv atbalsta elementi EKL 87. panta 1. punkta izpratnē, tāpēc, ka trūkst kāda no kumulatīvajiem elementiem, kas raksturo

valsts atbalsta jēdzienu šīs tiesību normas izpratnē, nav jāpamato prasītāju sūdzības noraidījums saistībā ar citiem šo jēdzienu raksturojošiem elementiem. Iebildums katrā ziņā bija otršķirīgs iepriekš minētās judikatūras izpratnē, ciktāl, lai attaisnotu pasākumu, tika izvirzīti, pēc Komisijas domām, svarīgāki iemesli, proti, direktīvā noteikto prasību ievērošana, it sevišķi nediskriminācijas principa ievērošana. Šādos apstākļos iestādei nevar pārmest, ka tā nav atbildējusi uz šo nenozīmīgo un otršķirīgo iebildumu.

56 Otrkārt, Komisija apstrīdētajā lēmumā divu iemeslu dēļ noraida argumentu par priekšrocību laikā. No vienas puses, šī iestāde uzskatīja, ka tas bija balstīts uz kļūdainu sūdzības iesniedzēju pieņēmumu, proti, ka maksai bija jāatbilst licences tirgus vērtībai un ka agrāk saņemtas licences vērtība bija lielāka. No otras puses, Komisija uzskatīja, ka pēc faktu pārbaudes šī apgalvotā priekšrocība laikā izrādījās relatīva un bija jānoraida, jo *Orange* un *SFR* kavējās ar UMTS tīkla izveidi un tādējādi *Bouygues Télécom*, kam šī kavēšanās nāca par labu, šī apgalvotā priekšrocības laikā nekaitēja. Komisija piebilda, ka jaunā maksas sistēma ļāva ņemt vērā operatoru *ratione temporis* atšķirīgo situāciju.

57 Tādējādi nevar apgalvot, ka apstrīdētajā lēmumā nebūtu norādīts pamatojums saistībā ar apgalvoto priekšrocību laikā, kuras neesamību turklāt pamato divi iemesli, no kuriem viens ir konceptuāls, bet otrs — faktisks. Komisijas vērtējuma pamatotība saistībā ar to, vai pastāvēja priekšrocība laikā, neietilpst pārbaudē par to, vai tiesību aktā ir norādīts pamatojums, kā atgādināts iepriekš 50. punktā, un tā tāpēc tiks izskatīta, pēc būtības pārbaudot apstrīdētā lēmuma likumību saistībā ar iemesliem, kas izvirzīti, lai noliegtu to, ka pasākums ir valsts atbalsts.

58 Ceturtkārt, prasītājas apgalvo, ka tas, ka apstrīdētajā lēmumā nav norādīts pamatojums, esot jāsaista ar to, ka Komisija, izskatot to sūdzību, nav rīkojusies rūpīgi.

59 Tā kā apstrīdētajā lēmumā ir norādīts pietiekams pamatojums, šo iebildumu var tikai noraidīt kā nenozīmīgu. Ciktāl rūpības trūkumu var saistīt ar iebildumu par EKL 88. panta 2. punkta pārkāpumu, tas tiks apskatīts kopā ar to.

60 No visa iepriekš minētā izriet, ka pirmais pamats par apstrīdētajā lēmumā norādīto pamatojumu ir noraidāms.

Par otro un trešo pamatu — attiecīgi EKL 87. panta 1. punkta un EKL 88. panta 2. punkta pārkāpumu

Lietas dalībnieku argumenti

61 Prasītājas apgalvo, ka izmaiņas *Orange* un *SFR* maksā par UMTS licencēm ir valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta izpratnē.

62 Pirmkārt, esot nodoti valsts līdzekļi, jo Francijas iestādes esot atteikušās iekasēt piedzenamu parādu.

63 Otrkārt, izmaiņas ieinteresētajām personām esot sniegušas selektīvu priekšrocību.

64 Pirmkārt, tās nevarot attaisnot ar nediskriminācijas principu, kā norādīts apstrīdētajā lēmumā, jo Direktīvā 97/13 nav noteikts pienākums licenču piešķiršanai noteikt vienādus nosacījumus un tika organizētas divas atsevišķas procedūras konkurējošiem pretendentiem.

65 Otrkārt, šīs izmaiņas, gluži pretēji, diskriminējot *Bouygues Télécom*, kura atrodas citādākā situācijā nekā *Orange* un *SFR*.

66 Treškārt, šī selektīvā priekšrocība esot piešķirta, neko nesaņemot pretī. No vienas puses, Francijas valdība esot atteikusies no piedzenama parāda, lai gan abiem operatoriem esot bijuši līdzekļi, lai samaksātu sākotnēji paredzēto maksas summu, jo tā šiem operatoriem nozīmē parastas izmaksas un likumīgu cenu, kas atbilst licenču tirgus vērtībai; pieteikumu atsaukšana šīs summas saglabāšanas gadījumā būtu pavisam teorētiska. No otras puses, valsts *Orange* un *SFR* esot devusi priekšrocību laikā, jo, ja maksa jau no sākuma būtu tāda kā pēc izmaiņām, citi konkurenti arī būtu iesnieguši pieteikumus. Taču licenču saņemšana pusotru gadu pirms *Bouygues Télécom* esot ļāvusi *Orange* un *SFR* izvēlēties visizdevīgākos frekvenču blokus, rezervēt labākās vietas un iemantot novatoriska operatora tēlu, kaitējot *Bouygues Télécom*, un iegūt tirgus daļas bez nepieciešamības pārvarēt īstu konkurenci. Tas, ka visi operatori kavējās ar UMTS uzsākšanu, neietekmē šos atzinumus. Turklāt Francijas iestādes 2001. gada 22. februāra vēstulēs esot *Orange* un *SFR* garantējušas, ka tām tiks piešķirta licence un ka tās varēs izmantot labvēlīgākos papildu pieteikumu iesniegšanas kārtas nosacījumus, nepieprasot iesniegt jaunus pieteikumus.

67 Treškārt, izmaiņas maksā ietekmējot konkurenci, bet saskaņā ar judikatūru ir pietiekami ar potenciālu ietekmi. Tomēr ietekme esot reāla, jo *Orange* un *SFR* esot bijusi

iespēja veltīt ieguldījumiem summas, ko tām būtu vajadzējis izmanot, lai atlīdzinātu maksu. Tādējādi abi operatori esot droši un priekšlaicīgi iegājuši UMTS tirgū.

68 Replikā prasītājas sevišķi apstrīd Komisijas iebildumu rakstā minētos argumentus, ka Francijas valdība esot rīkojusies, īstenojot suverēnas tiesības vispārēju interešu aspektā, kas izslēdzot selektīvas priekšrocības un līdz ar to valsts atbalsta iespēju. Tās apgalvo, ka, pirmkārt, valsts, piešķirot licences, veic saimniecisku darbību, vēloties nopelnīt no valsts retranslācijas īpašuma izmantošanas, otrkārt, valstij, arī īstenojot suverēnās funkcijas, ir jāievēro konkurences noteikumi un, treškārt, izmaiņas attiecīgajā maksā neattaisnojot sistēmas raksturs vai uzbūve judikatūras izpratnē.

69 Argumentos par nediskriminācijas principa pārkāpumu un UMTS licenču piešķiršanas saimnieciskās darbības raksturu prasītājas apgalvo, ka Direktīvā 97/13 ir noteikts princips, ka konkrētajā procedūrā noteiktos atlases kritērijus vai piešķiršanas nosacījumus nevar grozīt, un ka tajā nav atļauts mainīt pieteikumu iesniegšanas nosacījumus, ja procedūra vēl nav beigusies, kā tas šajā lietā izriet no Francijas iestāžu 2001. gada 22. februāra vēstulēm. Prasītājas pamatojas arī uz publisko iepirkumu procedūrās un koncesijām piemērojamiem principiem un noteikumiem, proti, pārskatāmības un vienlīdzīgas attieksmes principiem, kas piemērojami salīdzināmu piedāvājumu procedūrās, un principu, ka šajās procedūrās nevar mainīt atlases kritērijus vai piešķiršanas nosacījumus.

70 Prasītājas turklāt apgalvo, ka Komisijai bija jāuzsāk EKL 88. panta 2. punktā paredzētā procedūra, jo lietā radās nopietnas grūtības, ko Komisija esot atzinusi.

71 Komisija, pirmkārt, runājot par selektīvas priekšrocības un valsts līdzekļu jēdzieniem, apgalvo, ka prasītājas kļūdaini interpretē piemērojamās tiesību normas. Tās atbilstot tirgus reglamentācijas loģikai, kurā netiek prasīta objektīva, nediskriminējoša un pārskatāma attieksme licenču piešķiršanā, ņemot vērā vajadzību maksimizēt lietotāju ērtības, nodrošināt optimālu ierobežoto resursu izmantošanu un veicināt konkurenci. Francijas iestādes tādējādi suverēno funkciju veikšanā esot rīkojušās, nevis vēloties maksimizēt peļņu, bet nodrošināt veselīgu un godīgu konkurenci.

72 Izmaiņas *Orange* un *SFR* maksā pilnībā atbilstot Direktīvai 97/13 un Lēmumam Nr. 128/1999, jo direktīvā ir prasīts tikai, lai pret visiem uzņēmumiem, kas iegūst licenci, tiktu izrādīta vienāda attieksme. Tādējādi Francijas iestādes, kad tās mainīja maksu, pielāgojot visu licenču nosacījumus, esot nevis piešķīrušas *Orange* un *SFR* selektīvu priekšrocību, bet veikšanas pasākumus, kas atbilst regulējuma sistēmas raksturam un uzbūvei. Taču, ja netiek piešķirta selektīva priekšrocība, valsts līdzekļu zudums nav uzskatāms par valsts atbalstu.

73 Komisija apgalvo, ka Direktīvā 97/13 ir paredzēta iespēja izdarīt grozījumus licenču nosacījumos un palielināt to skaitu un ka prasītāju minētās publisko iepirkumu direktīvas šajā lietā nav piemērojamas.

74 Komisija arī apgalvo, ka izmaiņas apstrīdētajā maksā nav *Orange* un *SFR* devušas priekšrocības laikā. Pirmkārt, tā uzskata, ka apgalvotās priekšrocības faktiski nepavisam nav acīmredzamas, jo nekas neliecina, ka pirmajiem diviem operatoriem piešķirtie frekvenču bloki būtu bijuši labākie. Tas, ka *Orange* un *SFR* esot rezervējušas tā saucamās labākās vietas, gluži pretēji, ir ļāvis *Bouygues Télécom* ietaupīt uz detalizētu pētījumu rēķina šajā jautājumā. Turklāt, lai gan *Orange* un *SFR* licences saņēma 2001. gada jūlijā, tās UMTS pakalpojumus uzsāka aptuveni divus gadus pēc

tam, kad *Bouygues Télécom* bija saņēmusi savu licenci, tā bija kavēšanās, no kuras *Bouygues Télécom* varēja iegūt. Visbeidzot, par slikto iespaidu, ko *Bouygues Télécom* preču zīmes tēlam esot radījusi nepiedalīšanās pirmajā pieteikumu iesniegšanas kārtā, nevarot vainot Francijas iestādes, bet tas izriet no ieinteresētās personas izvēlētās stratēģijas.

75 Otrkārt, pat pieņemot, ka pastāvētu kāda acīmredzama priekšrocība, tā būtu divējādi kompensēta. No vienas puses, jaunajos noteikumos maksas aprēķināšanai paredzētais ikgadējais nodoklis, kas ir proporcionāls apgrozījumam, ļaujot precīzi ņemt vērā operatoru atšķirīgo situāciju laikā. No otras puses, jebkādas iespējamās priekšrocības izrietot nevis no valsts iestāžu lēmuma, bet no zināmā riska, ko *Orange* un *SFR* uzņēmās pirmajā pieteikumu iesniegšanas kārtā, kad nekas neļāva paredzēt vēlākas izmaiņas it īpaši maksā.

76 Tālāk Komisija apgalvo, ka tas, ka Francijas iestādes veiktajam pasākumam esot ietekme uz konkurenci, neietekmējot tās analīzi, jo ekonomikas nozari regulējošu pasākumu izvirzītais mērķis tieši ir iedarboties uz konkurenci un šajā sakarā kritizētajam pasākumam šajā lietā bija pozitīvi rezultāti.

77 Runājot par nopietnām grūtībām, kas esot pamatojušas formālas procedūras uzsākšanu, Komisija norāda, ka grūtības radīja nevis iebildums, par kuru ir šī tiesvedība, bet gan zināmi citi sūdzībā minēti pasākumi, par kuriem tika ierosināta EKL 88. panta 2. punktā paredzētā procedūra.

78 Francijas Republika norāda, ka, kad kompetentā iestāde (*ART*) izsniedz UMTS licenci, tā veic telesakaru tirgus regulēšanas darbību un nerīkojas kā tirgus dalībnieks,

bet šajā sakarā prasītā maksa nav cena. Tā apgalvo, ka izmaiņas *Orange* un *SFR* maksā tika veiktas saskaņā ar Direktīvā 97/13 paredzēto nediskriminācijas principu, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret visiem operatoriem, un tās attaisnojot sistēmas raksturs un uzbūve. Francijas iestāžu 2001. gada 22. februāra vēstulēs esot tikai precizēts, ka tiks ievērots operatoru vienlīdzības princips. Abu viena otrai sekojošo un viena otru papildinošo pieteikumu iesniegšanas kārtu mērķis esot bijis piešķirt vienādas licences, ņemot vērā, ka *Orange* un *SFR* esot varējušas atsaukt savus piedāvājumus un vēlāk atteikties no licencēm un ka jauna pieteikumu iesniegšanas kārta tādējādi būtu iekavējusi UMTS pakalpojumu pārdošanu, neļaujot ievērot Direktīvā 97/13 noteiktos termiņus.

79 Francijas Republika apgalvo, ka izmaiņas *Orange* un *SFR* maksā šiem operatoriem nesniedza priekšrocības, jo iespēja ātrāk ieiet UMTS pakalpojumu tirgū radās tāpēc, ka tām licences tika izdotas pēc pirmās pieteikumu iesniegšanas kārtas, nevis minēto izmaiņu dēļ. Turklāt *Bouygues Télécom*, kas izvēlējās nepiedalīties šajā pirmajā procedūrā, bija iespējams kompensēt apgalvoto tās konkurentu priekšrocību. Šajā sakarā prasītājas nav pierādījušas, ka piešķirtie frekvenču bloki nebūtu bijuši vienādi, un *Bouygues Télécom*, kam jau bija UMTS izveidošanai vajadzīgās vietas, esot varējusi gūt labumu no *Orange* un *SFR* kavēšanās, ja tā nebūtu veikusi stratēģisku izvēli par labu UMTS alternatīvam risinājumam.

80 *Orange* apgalvo, ka izmaiņām maksā nav selektīva rakstura. Francijas iestādēm, lai ievērotu Direktīvā 97/13 paredzēto nediskriminācijas principu, bija jāpielāgo pirmās pieteikumu kārtas nosacījumi tiem, kādi tie bija papildu procedūrā, jo *Orange*, *SFR* un *Bouygues Télécom* atradās vienādās situācijās kā operatori, kas vēlējās iegūt vienādas licences. Šīs iestādes esot rīkojušās kā jaunā UMTS tirgus regulētājas, lai ļautu izveidoties tirgum, kurā valda brīva konkurence atbilstoši Direktīvas 97/13 mērķiem.

81 Izmaiņas maksā neesot devušas priekšrocību *Orange* un *SFR*. *Orange* apgalvo, ka tā varēja atsaukt savu pieteikumu līdz 2001. gada 31. maijam, bet tā to nedarīja, jo tai bija garantija, ka Francijas iestādes ievēros taisnīguma principu. Apgalvotā priekšrocība laika ziņā neesot pierādīta, jo *Orange* un *SFR* savus UMTS pakalpojumus uzsāka vairāk nekā divus gadus pēc tam, kad *Bouygues Télécom* ieguva savu licenci. Turklāt *Bouygues Télécom*, kas nebija plānojusi izmantot UMTS, varēja ienākt tirgū gandrīz vienlaikus ar saviem konkurentiem.

82 *SFR* apgalvo, ka Francijas iestāžu risinājums neatcelt pirmo pieteikumu kārtu, bet organizēt otru, ļāva pieteikties visiem ieinteresētajiem operatoriem, bet *Bouygues Télécom* iegūt licenci par tai pieņemamu maksu. Turklāt, tā kā uz četrām piedāvātajām licencēm kopā pieteicās trīs operatori, tie bija pārliecināti, ka saņems licenci. *Orange* un *SFR* neesot guvušas nekādu priekšrocību. Gluži pretēji, *Bouygues Télécom* esot ieguvusi no savas vēlākās pieteikšanās it īpaši tehnikas attīstības ziņā.

83 Turklāt parāda daļa, no kuras Francijas iestādes atteicās, nebija to rīcībā pavisam droši. *Orange* un *SFR* varēja atsaukt savu pieteikumu līdz 2001. gada 31. maijam un arī vēlāk varēja atteikties no atļaujas izmantot valsts īpašumu un pārtraukt maksāt attiecīgo maksu. Turklāt, ja Francijas iestādes būtu saglabājušas sākotnēji *Orange* un *SFR* pieprasīto maksu, kuras summa astoņas reizes pārsniedza *Bouygues Télécom* noteikto, šis operators būtu guvis selektīvu priekšrocību.

Pirmās instances tiesas vērtējums

84 Tiesvedība ir par to, vai, izdarot izmaiņas *Orange* un *SFR* maksā par UMTS licencēm, Francijas iestādes šiem abiem operatoriem piešķīra priekšrocību, kas veido valsts

atbalstu EKL 87. panta 1. punkta izpratnē. Apstrīdētajā lēmumā ir secināts, ka attiecīgās izmaiņas nedeva nekādu priekšrocību *Orange* un *SFR* un ka, tādējādi trūkstot vienam no kumulatīvajiem valsts atbalstu raksturojošiem nosacījumiem EKL 87. panta 1. punkta izpratnē, apstrīdētais pasākums neietver atbalsta elementu šīs tiesību normas izpratnē.

85 Prasītājas pēc būtības izvirza divu veidu argumentus. No vienas puses, tās apgalvo, ka kritizētais pasākums ietver selektīvu priekšrocību, kas piešķirta, neko nesaņemot pretim, sevišķi laikā, jo Francijas iestādes ir atteikušās iekasēt to, kas priekš *Orange* un *SFR* bija normālas, licenču tirgus vērtībai atbilstošas izmaksas. No otras puses, prasītājas apgalvo, ka izmaiņas apstrīdētajā maksā nevar attaisnot ar nediskriminācijas principu, jo tās, gluži pretēji, diskriminējot *Bouygues Télécom*.

86 No procesuālā viedokļa prasītājas arī apgalvo, ka to Komisijā iesniegtā sūdzība izraisīja nopietnas grūtības un ka tāpēc iestādei pēc sākotnējās pārbaudes bija jāuzsāk EKL 88. panta 3. punktā paredzētā procedūra, kurā, ja šī iestāde uzskata, ka atbalsta plāns nav saderīgs ar kopējo tirgu, ievērojot EKL 87. pantu, tai ir nekavējoties jāuzsāk EKL 88. panta 2. punktā paredzētā procedūra.

87 EKL 88. pantā paredzētajā procedūrā ir jānošķir, no vienas puses, ar 88. panta 3. punktu ieviestā sākotnējā atbalsta pārbaudes stadija, kuras mērķis ir tikai ļaut Komisijai izveidot sākotnēju viedokli par attiecīgā atbalsta daļēju vai pilnīgu saderību, un, no otras puses, 88. panta 2. punktā paredzētā formālās izmeklēšanas stadija, kuras mērķis ir ļaut Komisijai iegūt pilnīgu informāciju par visiem lietas faktiem (Tiesas 1993. gada 19. maija spriedums lietā C-198/91 *Cook*/Komisija, *Recueil*, I-2487. lpp.,

22. punkts; 1993. gada 15. jūnija spriedums lietā C-225/91 *Matra*/Komisija, *Recueil*, I-3203. lpp., 16. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/*Sytraval* un *Brink's France*, 38. punkts).

88 EKL 88. panta 3. punktā izveidotās sākotnējās atbalsta pārbaudes stadijas mērķis ir tikai dot Komisijai pietiekamu laiku pārdomām un izmeklēšanai, lai tā varētu izveidot pirmo viedokli par tai paziņotajiem atbalsta plāniem, lai bez padziļinātas pārbaudes izlemtu, ka tie ir saderīgi ar Līgumu vai, gluži pretēji, ka to saturs šajā sakarā rada šaubas (Tiesas 2001. gada 15. februāra spriedums lietā C-99/98 Austrija/Komisija, *Recueil*, I-1101. lpp., 53. un 54. punkts).

89 EKL 88. panta 2. punktā paredzētā formālā izmeklēšanas stadija, kas ļauj Komisijai pirms lēmuma pieņemšanas iegūt pilnīgu informāciju par visiem lietas faktiem, ir nepieciešama ikreiz, kad Komisijai rodas nopietnas grūtības noteikt, vai atbalsts ir saderīgs ar kopējo tirgu (iepriekš minētais spriedums lietā *Matra*/Komisija, 33. punkts).

90 Tādējādi Komisija, lai pieņemtu lēmumu necelt iebildumus par atbalstu, ar EKL 88. panta 3. punktā paredzēto sākotnējās pārbaudes stadiju var iztikt tikai tad, ja tā šajā pārbaudē var konstatēt, ka projekts ir saderīgs ar Līgumu.

91 Turpretī, ja šī sākotnējā pārbaude Komisijai liek izdarīt pretēju secinājumu vai tai neļauj pārvarēt visas grūtības, kas radušās, novērtējot, vai atbalsts ir saderīgs ar kopējo tirgu, Komisijai ir pienākums iegūt visus vajadzīgos atzinumus un šajā nolūkā ierosināt EKL 88. panta 2. punktā paredzēto formālo izmeklēšanas procedūru (Tiesas 1984. gada 20. marta spriedums lietā 84/82 Vācija/Komisija, *Recueil*, 1451. lpp.,

13. punkts; iepriekš minētie spriedumi lietā *Cook*/Komisija, 29. punkts; lietā *Matra*/Komisija, 33. punkts, un lietā Komisija/*Sytraval* un *Brink's France*, 39. punkts).

92 Tā kā apstrīdētais lēmums tika pieņemts, neuzsākot formālās izmeklēšanas stadiju, Komisija to likumīgi varēja pieņemt tikai tad, ja sūdzības iesniedzēju sūdzības sākotnējajā pārbaudē neradās nopietnas grūtības.

93 Tāpēc prasītāju apstrīdētā lēmuma atcelšanai izvirzītie argumenti ir jāpārbauda no nopietnu grūtību esamības viedokļa. Ja šādas grūtības būtu bijušas, lēmumu varētu atcelt šī iemesla dēļ vien, tāpēc, ka nav veikta Līgumā paredzētā uz sacīkstes principu balstītā un padziļinātā pārbaude, pat ja netiktu pierādīts, ka Komisijas pēc būtības veiktais vērtējums ir juridiski vai faktiski kļūdains.

94 Turpinājumā ir jāpārbauda, vai pastāv apgalvotā valsts atbalstu veidojošā priekšrocība laikā, bet vēlāk — vai ir ievērots nediskriminācijas princips.

— Par selektīvas priekšrocības esamību

95 Apstrīdētajā lēmumā Komisija uzskatīja, ka "[nebija] pierādīts, ka ātrāka UMTS licenču iegūšana *Orange* un *SFR* būtu devusi kādu priekšrocību, kas varētu ietekmēt konkurenci, ņemot vērā visu operatoru kavēšanos UMTS tīklu izveidē," un ka "jauno licenču tarifu sistēmu [..] [varēja] uzskatīt par piemērotāku, lai ņemtu vērā operatoru

ratione temporis atšķirīgo situāciju licenču piešķiršanas specifiskajos apstākļos Francijā" (apstrīdētā lēmuma 34. apsvērums).

96 Lai pierādītu UMTS maksas izmaiņu selektīvo raksturu, prasītājas apgalvo, ka tās esot *Orange* un *SFR* devušas priekšrocības laikā tāpēc, ka to attiecīgās licences bija piešķirtas ātrāk, kaitējot *Bouygues Télécom*, kas maksāja tādu pašu cenu par licenci, kas stājās spēkā vēlāk nekā tās konkurentu licences, bet tas diskriminējot šo operatoru.

97 Šajā sakarā prasītājas iebilst pret to, ka apstrīdētās izmaiņas varētu analizēt kā pasākumu, ko attaisno sistēmas raksturs un uzbūve, kā dēļ to nebūtu iespējams kvalificēt kā valsts atbalstu (Tiesas 1974. gada 2. jūlija spriedums lietā 173/73 Itālija/Komisija, *Recueil*, 709. lpp., 33. punkts; 2002. gada 26. septembra spriedums lietā C-351/98 Spānija/Komisija, *Recueil*, I-8031. lpp., 42. punkts, un 2005. gada 14. aprīļa spriedums apvienotajās lietās C-128/03 un C-129/03 *AEM* un *AEM Torino*, Krājums, I-2861. lpp., 39. punkts). Pēc to uzskata mobilās telefonijas licenču piešķiršana esot ne tikai regulēšanas darbība, bet arī saimnieciska darbība.

98 Šajā sakarā prasītājas apgalvo, ka UMTS licencēm ir tirgus vērtība un valsts iestādes, tās piešķirot, rīkojas kā uzņēmējs, kas vēlas noteikt labāko cenu, lai ekonomiski attīstītu valsts retranslācijas īpašuma pārvaldi. Tās piebilst, ka *Orange* un *SFR* piekrita maksāt šo cenu par to, ka tām tika piešķirtas tiesības izmantot sabiedrisko telpu. Tādējādi, ievērojami samazinot sākotnēji noteikto kā maksu atlīdzināmo summu, valsts iestādes, šādi atlaižot lielu daļu no parāda, ko tām bija jāatlīdzina abiem attiecīgajiem operatoriem, esot tiem nodevusi valsts līdzekļus.

99 No lietas materiāliem izriet, ka sākotnējā maksa bija noteikta 4,954 593miljardu euro apmērā un šī summa bija jāsamaksā pa daļām visā licences termiņa laikā, bet tagad, pēc apstrīdētajām izmaiņām, maksa ietver pirmo daļu, summu EUR 619 209 795,27 apmērā, kas pārskaitāma 30. septembrī gadā, kad izdota atļauja, vai, ja tas notiek pēc 30. septembra, — kad šī atļauja tiek izdota, un otro daļu, kas jāpārskaita katru gadu pirms kārtējā gada 30. jūnija par frekvenču izmantošanu gadā un kas aprēķināta procentos no apgrozījuma, kas sasniegts, izmantojot minētās frekvences (skat. iepriekš 11. un 17. punktu). Šādas izmaiņas vismaz potenciāli ietver valsts līdzekļu zudumu, ko valsts iestādes pieļāva šajā lietā.

100 No Tiesas 2003. gada 22. maija sprieduma lietā C-462/99 *Connect Austria* (*Recueil*, I-5197. lpp., 93. punkts), kurā bija apstrīdēta operatoriem dažādos mobilo telesakaru pakalpojumu tirgos noteiktā maksa, izriet, ka licencēm ir ekonomiska vērtība.

101 Tāpat arī UMTS licencēm, kas ļauj veikt saimnieciskas darbības, sniedzot mobilās telefonijas pakalpojumus retranslācijas telpā, un ir uzskatāmas par tiesībām aizņemt vai izmantot attiecīgo valsts īpašumu, ir ekonomiska vērtība, kas minētā īpašuma pārvaldītājam ir jāņem vērā, nosakot attiecīgo operatoru maksas apmēru.

102 Lietā T-128/98 *Aéroports de Paris*/Komisija, kurā spriedums pasludināts 2000. gada 12. decembrī (*Recueil*, II-3929. lpp., 120. un 121. punkts) un kurā bija apstrīdēts tas, ka lidsabiedrību un pakalpojumu sniedzēju rīcībā tika nodotas lidostas ierīces, un atbildētājas kā valsts lidostas īpašuma pārvaldītājas par to noteiktā maksa, Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka tas, ka valsts tiesībās pastāvēja speciāla politika valsts īpašuma jomā, nebija nesaderīgi ar saimnieciska rakstura darbību veikšanu valsts

īpašuma jomā un *Aéroports de Paris*, nododot lidostu ierīces, valsts īpašuma jomā veicināja saimnieciska rakstura pakalpojumu izpildi un piedalījās tās saimnieciskajā darbībā.

103 Tiesa, izskatot lietu apelācijas instancē, nolēma, ka lidostas ierīču nodošana lidsabiedrību un dažādu pakalpojumu sniedzēju rīcībā par maksu, kuras apmēru pēc saviem ieskatiem noteica *Aéroports de Paris*, bija saimnieciska darbība (Tiesas 2002. gada 24. oktobra spriedums lietā C-82/01 P *Aéroports de Paris*/Komisija, *Recueil*, I-9297. lpp., 78. punkts).

104 Suverēnu funkciju izpilde tādējādi neizslēdz to, ka, pārvaldot tādu ierobežotu valsts īpašumā esošu resursu kā radiofrekvences, kas veido sabiedrisko retranslācijas telpu, saistībā ar kuru var piešķirt tiesības tai piekļūt vai to izmanot, tiek ņemti vērā saimnieciska rakstura apsvērumi. Tādējādi dalībvalstīm ir gan telesakaru regulētāja loma, gan sabiedriskā īpašuma — radiotranslācijas telpas — pārvaldītāja loma.

105 Šajā sakarā ar Komisijas tiesas sēdē izvirzītajiem argumentiem, ka attiecīgajām precēm neesot tirgus vērtības, jo tām nav ekvivalenta starp privātiem pārvaldītājiem, nepietiek, lai izslēgtu, ka šādas preces nevarētu būt valsts īpašums.

106 Tomēr, pat ja, ņemot vērā licenču ekonomisko vērtību, ir jāpiekrīt prasītājām, ka valsts iestādes šajā lietā ir atteikušās no ievērojamas valsts līdzekļu daļas, no vienas puses, šis secinājums ir jāprecizē, ievērojot attiecīgo parādu, un, no otras puses, šāds līdzekļu zudums ne vienmēr ir valsts atbalsts sistēmas rakstura un uzbūves dēļ.

107 *Orange* un *SFR* parāds valstij, no kura tā atteicās, pretēji prasītāju apgalvotajam nebija drošs. No vienas puses, pirmajā pieteikumu iesniegšanas procedūrā šie abi operatori varēja atsaukt pieteikumus līdz 2001. gada 31. maijam, ja tiem nebūtu dotas garantijas, ka tiem tiks nodrošināta tāda pati attieksme kā pret citiem operatoriem (skat. iepriekš 14. punktā minētās 2001. gada 22. februāra vēstules), un, no otras puses, vēlāk minētie operatori vienmēr varēja atteikties no licences un tādējādi pārtraukt maksāt, it īpaši, ja tie uzskatītu, ka ir cietuši no nevienlīdzīgas attieksmes salīdzinājumā ar *Bouygues Télécom*.

108 Turklāt Kopienu telesakaru pakalpojumu regulējums, kas ir noteikts Direktīvā 97/13 un Lēmumā Nr. 128/1999, ir balstīts uz vienlīdzīgu attieksmi pret operatoriem gan licenču piešķiršanā, gan iespējamās maksas noteikšanā un ļauj dalībvalstīm izvēlēties licenču piešķiršanas procedūru, ja vien tiek ievēroti brīvas konkurences un vienlīdzīgas attieksmes principi. Tādējādi, ja dalībvalstis var organizēt publiskas izsoles, tās var arī kā šajā lietā izvēlēties salīdzinošu atlases procedūru, bet galvenais ir, lai pret operatoriem tiktu nodrošināta vienāda attieksme, it īpaši maksas ziņā.

109 Šajā sakarā Tiesa iepriekš minētajā spriedumā lietā *Connect Austria* (90. punkts), kur tai bija lūgts interpretēt Direktīvas 97/13 11. panta 2. punktu par maksu, uzsvēra, ka dažādiem operatoriem noteiktajai maksai ir jābūt vienādai ekonomiskā ziņā. Turklāt, norādījusi, ka maksas summas noteikšana ietver sarežģītus ekonomiskus vērtējumus un ka tādējādi valsts iestādēm šajā sakarā nevar uzlikt pienākumu ievērot stingrus kritērijus, ciktāl tās ievēro Kopienu tiesībās noteiktos ierobežojumus, Tiesa precizēja, ka iesniedzējtiesai ir jāpārbauda attiecīgo licenču ekonomiskā vērtība, it īpaši ņemot vērā dažādu piešķirto frekvenču līniju nozīmi brīdī, kad visi attiecīgie operatori ieiet tirgū, un to nozīmi, lai tie varētu nodrošināt pilnīgu mobilo telesakaru sistēmu piedāvājumu (92. un 93. punkts).

110 Tādējādi, pat ja operatoriem piešķirtajām tiesībām izmantot radiotranslācijas telpu ir ekonomiska vērtība, summa, kas jāmaksā, var veidot valsts atbalstu tikai, ja pie vienādiem pārējiem nosacījumiem atšķiras katra attiecīgā operatora maksa, ievērojot to, ka saskaņā ar Tiesas teikto vērā ir jāņem brīdis, kad notiek ieeja tirgū no katra operatora viedokļa (iepriekš minētais spriedums lietā *Connect Austria*, 93. punkts). Savukārt, ja valsts iestādes vispārīgi nolemj licences piešķirt bez atlīdzības, pēc publiskas izsoles vai uz vienāda tarifa pamata, atbalsta elementa nav, ja vien šie noteikumi visiem attiecīgajiem operatoriem tiek piemēroti vienādi.

111 Tādējādi ar to, ka valsts būtu atteikusies no līdzekļiem un no tā būtu radusies priekšrocība maksas samazinājuma saņēmējiem, nepietiek, lai raksturotu tāda valsts atbalsta esamību, kas būtu nesaderīgs ar kopējo tirgu, ņemot vērā Kopienu telesakaru tiesību īpašības, ievērojot kopējās tiesības valsts atbalsta jomā. Šeit apstrīdētā parāda atlaišana faktiski bija nenovēršama sistēmas uzbūves dēļ, papildus iepriekš 107. punktā minētajam faktam, ka šis parāds nebija drošs.

112 Tādējādi apstāklim, kura pareizību Pirmās instances tiesai nav jāizvērtē, ka *Orange* un *SFR* varēja samaksāt sākotnējo maksu un pat uzskatīja, ka šī maksa atbilda taisnīgai licences cenai, nav nozīmes, ņemot vērā Direktīvas 97/13 un Lēmuma Nr. 128/1999 sistēmas raksturu un uzbūvi.

113 Tomēr, piekrītot prasītājām, jākonstatē, ka *Orange* un *SFR* un *Bouygues Télécom* situācijās pastāv objektīva atšķirība saistībā ar brīdi, kad tām attiecīgi tika izdotas licences. Ir skaidrs, ka gan *Orange*, gan *SFR* licences tika izdotas ar 2001. gada 18. jūlija lēmumiem, bet *Bouygues Télécom* savu licenci saņēma saskaņā ar 2002. gada

3. decembra lēmumu. Prasītāju arguments, ka tas, ka *Orange* un *SFR* licences tika izsniegtas pusotru gadu agrāk, šiem *Bouygues Télécom* konkurentiem varēja radīt priekšrocību, sākotnējā analīzē nav nenozīmīgs.

114 Priekšrocība faktiski var izrietēt gan no tā, ka par vienādas vērtības preci tiek prasīta mazāka cena, gan no tā, ka par mazāk vērtīgu preci tiek prasīta vienāda cena.

115 Tomēr šķiet, ka šajā lietā ieinteresētās personas nav guvušas šādu potenciālu priekšrocību.

116 No lietas materiāliem izriet, ka *Orange* un *SFR*, saskārušās ar problēmām saistībā ar UMTS tehnoloģiju un tās izstrādei nelabvēlīgiem ekonomiskajiem apstākļiem, kavējās uzsākt savus pakalpojumus, ko *SFR* varēja izdarīt tikai 2004. gada vidū, bet *Orange* — 2004. gada nogalē, proti, divus gadus pēc tam, kad *Bouygues Télécom* bija ieguvusi savu licenci. Jākonstatē, ka *Bouygues Télécom* konkurenti faktiski nevarēja gūt priekšrocību laikā tāpēc, ka to licences bija izdotas agrāk, lai uzsāktu UMTS pakalpojumus, pirms *Bouygues Télécom* saņēma licenci, kas tai ļāva uzsākt savus pakalpojumus. *Orange* un *SFR* kavēšanās tādējādi neitralizēja šo abu operatoru priekšrocību laikā.

117 Turklāt, lai gan prasītājas apgalvo, ka *Orange* un *SFR* tāpēc, ka tās savas licences saņēma agrāk, varēja izvēlēties izdevīgākus frekvenču blokus un tām bija iespēja izveidot tīklu bez pārtraukumiem, palielināt atļauto lauku un samazināt traucējumu risku, kā arī veicināt vienošanās starp operatoriem uz robežām, tās savus apgalvojumus nav pamatojušas ar nevienu faktu, kas tos apstiprinātu.

118 Prasītājas arī apgalvo, ka *Orange* un *SFR* esot varējušas rezervēt labākās vietas, iemantot novatoriska operatora tēlu, kaitējot *Bouygues Télécom*, un iegūt tirgus daļas bez vajadzības pārvarēt īstu konkurenci.

119 Pirmkārt, runājot par apgalvoto vietu rezervēšanu, prasītājas norāda, ka, kad *Bouygues Télécom* saņēma pārraidīšanas atļaujas, *Orange* un *SFR* jau bija daudzas atļaujas, kas bija koncentrētas lielajās Francijas pilsētās. Pieņemot, ka šīs norādes ir pareizas, jānorāda, ka, ņemot vērā ievērojamās atšķirības starp šiem operatoriem un *Bouygues Télécom* ekonomiskās un komerciālās stratēģijas ziņā un tehnoloģijas izvēles un tādējādi tirgus pieejas ziņā, ir grūti izdarīt lietderīgus secinājumus par konkurences potenciālu ietekmēšanu. Katrā ziņā prasītājas nav pierādījušas, ka brīdī, kad *Bouygues Télécom* saņēma licenci, labākās vietas būtu bijušas rezervētas vai ka tā nebūtu varējusi saņemt uzstādīšanas atļaujas, vai ka šī iemesla dēļ tai būtu īpaši ierobežojumi vajadzīgo vietu izvēlē vai pakalpojumu izveidē.

120 Otrkārt, runājot par argumentu, ka tas, ka *Bouygues Télécom* konkurenti licenci saņēma agrāk, varēja kaitēt tās preču zīmes tēlam, jākonstatē, ka šādas sekas nav pierādītas. Turklāt personas, kas iestājušās lietā, uzsver, un tas nav atspēkots, ka *Bouygues Télécom* sākotnēji izvēlējās citu tehnoloģiju, kas bija alternatīva UMTS, un savu UMTS pakalpojumu uzsākšanu atlika, nogaidot, kad tiks izveidota uzlabota sistēmas versija. Ievērojot šīs atšķirības operatoru stratēģiskajā izvēlē, licenču izdošanas datuma ietekmi uz attiecīgo uzņēmumu preču zīmes tēlu nevar uzskatīt par tādu, kas veidotu ievērojamu atšķirību to attiecīgajās situācijās.

121 Treškārt, lai gan prasītājas apgalvo, ka *Orange* un *SFR* varēja iegūt tirgus daļu bez vajadzības pārvarēt īstu konkurenci, šis apgalvojums nav pierādīts. Turklāt prasītāju

arguments nepārliecina, ņemot vērā *Bouygues Télécom* specifisko stratēģiju UMTS tirgū, un nav apstrīdēts, ka tā atšķīrās no šajā lietā attiecīgo pārējo abu operatoru stratēģijas.

122 Tāpēc šķiet, ka apstrīdētā lēmuma pieņemšanas datumā Komisija varēja konstatēt, ka *Orange* un *SFR* faktiski nebija izmantojušas priekšrocību laikā, ko radīja tas, ka to licences bija izdotas agrāk. Tādējādi Komisija varēja uzskatīt, ka *Orange* un *SFR* nebija ieguvušas priekšrocību konkurences ziņā, kaitējot *Bouygues Télécom*.

123 Katrā ziņā *Orange* un *SFR* teorētiski piešķirtā priekšrocība bija vienīgais pamats, lai novērstu tāda pasākuma veikšanu, kas, pārkāpjot Direktīvu 97/13, ņemot vērā ievērojamo atšķirību starp abiem maksas režīmiem, ko valsts iestādes izveidoja vienu pēc otra, būtu bijis diskriminējošs pret abiem šiem operatoriem, kad, no vienas puses, apstrīdēto izmaiņu pieņemšanas datumā sakarā ar *Orange* un *SFR* kavēšanos UMTS pakalpojumu izveidē tirgū nebija neviena operatora, kā konstatēts iepriekš, un kad, no otras puses, visu trīs konkurējošo operatoru licenču raksturiezīmes ir vienādas.

124 Attiecībā par šo pēdējo punktu prasītājas faktiski nav pierādījušas, ka visiem trim operatoriem piešķirtās UMTS licences būtu atšķirīgas no to raksturiezīmju viedokļa, bet iepriekš tika konstatēts, ka tas, ka *Orange* un *SFR* licences tika piešķirtas agrāk, šajā lietā nekaitēja *Bouygues Télécom*.

125 Kā min Komisija, ko atbalsta personas, kas iestājušās lietā, dažādo piešķirto frekvenču komplektu raksturiezīmes faktiski ir vienādas, kā izriet no lietas materiālos prasītāju pievienotā atzinuma par UMTS ieviešanai Francijā piešķirto atļauju noteikumiem un

nosacījumiem, kas atrodams 2000. gada 28. jūlija *ART* lēmuma pielikumā. Turklāt nav apstrīdēts, ka pieejamās ierīces darbojas visās frekvencēs. Arī prasītāju minētajam apstāklim, ka *Orange* un *SFR* varēja izveidot kopīgas frekvences ar to meitassabiedrībām ārvalstīs, nav nozīmes, jo *Bouygues Télécom* šādu meitassabiedrību nav.

126 No iepriekš minētā izriet, ka apgalvotā priekšrocība laikā nav pierādīta un tās izvērtēšana nerada nopietnas grūtības, ar kurām saskaroties Komisijai būtu bijis pienākums uzsākt formālu procedūru apgalvotā atbalsta pārbaudei.

— Par nediskriminācijas principu

127 Apstrīdētajā lēmumā Komisija uzskatīja, ka, pielāgojot apstrīdēto maksu, "Francijas iestādes tikai ievēroja Direktīvas 97/13 11. panta 2. punktu, kurā noteikts, ka maksai ir jābūt nediskriminējošai," un ka tās "tikai izpildīja no Kopienu tiesībām izrietošu pienākumu" (apstrīdētā lēmuma 28. apsvērums), proti, ievērot nediskriminācijas principu.

128 Prasītājas uzskata, ka, lai nodrošinātu nediskriminējošu attieksmi pret operatoriem, Francijas iestādēm bija jāpatur spēkā it īpaši tarifu nosacījumi, uz kuru pamata *Orange* un *SFR* tika attiecīgi izsniegtas licences, jo abas viena otrai sekojošās pieteikšanās kārtas esot bijušas divas atsevišķas procedūras. Tās šajā sakarā min publisko iepirkumu procedūrās piemērojamos noteikumus, it īpaši principu, ka atlases kritēriji

vai piešķiršanas nosacījumi nav maināmi, un apgalvo, ka valsts iestādēm bija jāatceļ pirmā pieteikumu iesniegšanas kārta un atlase jāuzsāk no jauna, ja tās uzskatīja par neiespējamu paturēt spēkā nosacījumus, par kuriem tās jau bija vienojušās ar pirmajā kārtā izvēlētajiem operatoriem.

129 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru diskriminmāciju veido atšķirīgu noteikumu piemērošana līdzīgās situācijās vai tā paša noteikuma piemērošana atšķirīgās situācijās (skat. it īpaši 1995. gada 14. februāra spriedumu lietā C-279/93 *Schumacker*, *Recueil*, I-225. lpp., 30. punkts, un 1996. gada 13. februāra spriedumu lietā C-342/93 *Gillespie* u.c., *Recueil*, I-475. lpp., 16. punkts).

130 No lietas materiāliem izriet, ka pēc divām iepriekš no 11. līdz 22. punktā aprakstītajām pieteikumu iesniegšanas procedūras kārtām *Orange*, *SFR* un *Bouygues Télécom* tika attiecīgi piešķirtas licences, divām pirmajām saskaņā ar 2001. gada 18. jūlija lēmumiem, bet trešajai saskaņā ar 2002. gada 3. decembra lēmumu.

131 Atšķirībā no konkurentēm *Orange* un *SFR*, *Bouygues Télécom*, kas neiesniedza pieteikumu pirmajā pieteikumu iesniegšanas kārtā maksas apmēra dēļ, riskēja ar to, ka tā nevarēs laicīgi nodrošināt UMTS pakalpojumus, bet šis risks tai konkurences ziņā salīdzinājumā ar šiem abiem operatoriem varēja kaitēt.

132 Šī objektīvā atšķirība situācijās, kas izriet no tā, ka *Orange* un *SFR* pieteicās pirmajā pieteikumu iesniegšanas kārtā, bet *Bouygues Télécom* otrajā kārtā, ir jāsalīdzina ar vienādajiem nosacījumiem, kas tām galu galā tika piešķirti. Tādējādi apstrīdētajā lēmumā priekšrocības ir sniegtas diviem uzņēmumiem, kas neuzņēmās tādu pašu

risku kā *Bouygues Télécom*, tiem ļaujot pretendēt uz labvēlīgākiem nosacījumiem, kas bija piešķirti *Bouygues Télécom* procedūrā, kurā tie nepiedalījās.

133 Iespējamā diskriminācija, ko tādējādi esot cietusi *Bouygues Télécom*, ir jāpārbauda, ievērojot attiecīgos procesuālos apstākļus, lai noteiktu pienākumus, kas šajā lietā bija valsts iestādēm.

134 Jāatzīmē, ka Francijas iestāžu 2000. gada jūlijā uzsāktā UMTS licenču piešķiršanas procedūra, neatkarīgi no tās materiālajiem organizācijas noteikumiem, faktiski bija īpaša procedūra četru licenču piešķiršanai UMTS ieviešanai Francijā (skat. iepriekš 11. punktu). Tieši tas, ka pirmā pieteikumu iesniegšanas kārta daļēji beidzās bez rezultātiem, lika izsludināt papildu pieteikumu iesniegšanas kārtu mazāk nekā sešus mēnešus pēc pirmo divu licenču piešķiršanas (skat. iepriekš 15. un 16. punktu), lai nodrošinātu faktisku konkurenci jaunajā tirgū un varētu piešķirt pārējās divas licences, kur abas pieteikumu iesniegšanas kārtas tika veidotas un norisēja vienādi formālā ziņā (izsludināšana, laika plānošana utt.).

135 Šajā sakarā prasītāju arguments par publisko iepirkumu procedūrās un koncesiju jomā piemērojamajiem procesuālajiem noteikumiem, kas šajā lietā nav piemērojami, ir jānoraida kā nenozīmīgs. Prasītāju minētais princips par atlases kritēriju un piešķiršanas nosacījumu negrozāmību nav sastopams ne Direktīvā 97/13, ne kādā citā piemērojamā Kopienu tiesību normā. Gluži pretēji, Direktīvas 97/13 8. panta 4. punktā ir paredzēts, ka dalībvalstis var izdarīt grozījumus individuālā licencē minētos nosacījumos, ja vien tie ir objektīvi pamatoti un samērīgi.

136 Apstākļos, kad tiek veikts viens atlases pasākums, kas gan ir organizēts vairākās kārtās, kā tas ir šajā lietā, nediskriminācijas princips ir jāpiemēro, vispārīgi ņemot vērā abas pieteikumu iesniegšanas kārtas.

137 Šajā sakarā citādāks risinājums nekā tas, ko izvēlējas valsts iestādes, nebūtu ļāvis lielākā mērā nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi pret visiem trim iesaistītajiem operatoriem.

138 Šīs lietas apstākļos ir redzams, ka valsts iestādēm, kad tās konstatēja, ka pirmā pieteikumu iesniegšanas kārta nebija ļāvusi izvēlēties pietiekamu skaitu operatoru, lai reāli nodrošinātu konkurenci nozarē, galu galā bija trīs iespējas.

139 Pirmā iespēja šīm iestādēm bija pasludināt, ka pirmā pieteikumu iesniegšanas kārta ir beigusies bez rezultātiem, un visu procedūru atsākt no sākuma, maksu izlemjot atbilstoši labotajā režīmā noteiktajam.

140 Tomēr šķiet, ka šis risinājums nebija noderīgs procedūras iznākuma ziņā, jo faktiski tie paši operatori, proti, *Orange*, *SFR* un *Bouygues Télécom*, katrā ziņā būtu vienīgie kandidāti un galu galā tiem tiktu piešķirtas pēc būtības tādas pašas licences kā faktiski saņemtās.

141 Šis variants savukārt būtu radījis vismaz vienu neērtību no Kopienu telesakaru tiesību viedokļa. Tas iekavētu attiecīgo pakalpojumu uzsākšanu, kā datums Lēmumā Nr. 128/1999 bija noteikts vēlākais 2002. gada 1. janvārī (skat. iepriekš 8. punktu); uz šo kavēšanos Komisija ir norādījusi apstrīdētajā lēmumā, un tajā būtu vainojamas tieši Francijas iestādes.

142 Tādējādi, lai gan vienlīdzīgu attieksmi varētu nodrošināt arī pirmajā variantā, Francijas Republika būtu uzņēmusies risku nokavēt attiecīgo Kopienu tiesību normu īstenošanu un tādējādi neizpildīt savus pienākumus šajā sakarā.

143 Otrā iespēja valsts iestādēm bija turpināt procedūru, uzsākot otru pieteikumu iesniegšanas kārtu, bet atšķirībā no faktiski izvēlētā risinājuma nepielāgot *Orange* un *SFR* maksu *Bouygues Télécom* maksai.

144 Šādā gadījumā pret *Orange* un *SFR* tiktu izrādīta atšķirīga attieksme nekā pret *Bouygues Télécom*, pārkāpjot nediskriminācijas principu, ņemot vērā licenču vienādo vērtību un to, ka datumā, kad maksā tika ieviestas izmaiņas, tirgū nebija neviena operatora. Turklāt šāds risinājums nebūtu atbildis iepriekš minētajā Tiesas spriedumā lietā *Connect Austria* norādītajiem maksas noteikšanas elementiem (skat. iepriekš 109. punktu).

145 Ja Francijas iestādes *Orange* un *SFR* būtu paturējušas spēkā sākotnējo maksas režīmu, pastāvētu risks, ka tiktu pārkāptas Direktīvā 97/13 noteiktās nediskriminācijas un samērīguma prasības nevienlīdzīgas attieksmes un disproporcijas dēļ, kas saskaņā ar neapstrīdētām *SFR* norādēm starp sākotnējo un grozīto režīmu izpaustos aptuveni kā attiecība 1 pret 8. Šāda maksas summas starpība būtu radījusi diskriminējošu situāciju, kas nāktu par labu *Bouygues Télécom*, bet kaitētu abiem pārējiem operatoriem.

146 Turklāt tādā gadījumā abi sākotnēji izvēlētie operatori varētu atteikties no savas licences, kas, lai nodrošinātu efektīvu konkurenci attiecīgajā nozarē, liktu Francijas iestādēm uzsākt trešo pieteikumu iesniegšanas kārtu, tādējādi aizkavējot attiecīgo pakalpojumu uzsākšanu.

147 Trešā valsts iestāžu iespēja bija uzsākt otro pieteikumu iesniegšanas kārtu, papildinot nosacījumus, it sevišķi samazinātos finanšu nosacījumus, un minētos nosacījumus ar atpakaļejošu spēku grozīt piešķirtajās licencēs.

148 Šis risinājums, kas tika pieņemts šajā lietā, ļāva nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi pret visiem trim operatoriem, kas bija pieteikušies visas procedūras laikā iepriekš atgādinātajos apstākļos, kur licences bija vienādas un tirgus bija jauns un tāds, kur datumā, kad maksā tika izdarītas izmaiņas, vēl nebija neviena operatora. Valsts iestāžu izvēlētais variants ļāva arī Francijas Republikai novērst kavēšanos Direktīvā 97/13 paredzēto UMTS pakalpojumu uzsākšanā.

149 Tāpat jānorāda, ka, tā kā licenču piešķiršanas finanšu nosacījumu pielāgošana nenotika ar atpakaļejošu spēku no to piešķiršanas datuma, kā tika izlemts šajā lietā, bet tikai no apstrīdētās maksas izmaiņu brīža, tas nenoveda pie atšķirīga iznākuma.

150 No lietas materiāliem izriet, ka datumā, kad tika pieņemti lēmumi par grozījumu izdarīšanu, 2002. gada 3. decembrī, *Orange* un *SFR* saskaņā ar sākotnējā sistēmā paredzēto maksājumu grafiku bija samaksājušas summu, kas sistēmā ar grozījumiem atbilda pirmajam maksājumam, kas jāveic licences izsniegšanas brīdī. Otrais sistēmā ar grozījumiem paredzētais maksājums, kas saistīts ar no frekvenču izmantošanas īstenoto apgrozījumu, bija jāmaksā tikai pēc tam, kad operatori uzsāka savus UMTS pakalpojumus, ko *Orange* un *SFR* iepriekš minētajā datumā, kad tika pieņemti lēmumi izdarīt grozījumus to licencēs un lēmums piešķirt licenci *Bouygues Télécom*, vēl nebija veikušas.

151 Tādējādi šķiet, ka izmaiņas *Orange* un *SFR* piemērotajā sistēmā šīs lietas apstākļos ir izrādījušās neitrālas visiem trim konkurējošajiem operatoriem, bet tam, vai minētajām izmaiņām ir atpakaļejošs spēks vai nē, šajā sakarā nav nozīmes.

152 Komisija šajos apstākļos varēja apstrīdētajā lēmumā uzskatīt, ka jaunā maksas sistēma nebija diskriminējoša, kaitējot *Bouygues Télécom*, lai gan visiem atšķirīgo atlases procedūru izturējušajiem tika piešķirti vienādi nosacījumi.

153 Direktīvā 97/13 pieprasītā vienlīdzīgā attieksme pret operatoriem šīs lietas apstākļos, gluži pretēji, noteica, ka *Orange* un *SFR* maksa bija jāpieskaņo *Bouygues Télécom* maksai.

154 Prasītāju arguments, ka izmaiņas esot diskriminējošas, jo, pateicoties lielākai finansiālai kapacitātei nekā to konkurentiem, *Orange* un *SFR* varēja pieteikties pirmajā pieteikumu iesniegšanas kārtā un saņemt licenci, neapstrīd iepriekš minēto novērtējumu, jo, no vienas puses, licenču ātrāka piešķiršana tiem faktiski nedeva nekādu priekšrocību un, no otras puses, vienlīdzīgai attieksmei pret operatoriem bija vajadzīga maksas vienādošana.

155 No iepriekš minētā izriet, ka izmaiņas apstrīdētajā maksā nav radījušas diskrimināciju, kaitējot *Bouygues Télécom*, un šis vērtējums nerada nopietnas grūtības, lai būtu jāuzsāk formāla apgalvotā atbalsta izmeklēšanas procedūra.

156 Šādos apstākļos Komisija, neuzskatot, ka pastāv nopietnas grūtības, likumīgi varēja secināt, ka kritizētais valsts pasākums neietver atbalsta elementus EKL 87. panta 1. punkta izpratnē.

157 Lai gan dokumentos lietā, kurā pieņemts iepriekš minētais rīkojums *Bouygues* un *Bouygues Télécom*/Komisija, Komisija ir minējusi īpašu sarežģītību, šī atsauce pretēji prasītāju apgalvotajam attiecas nevis uz šajā tiesvedībā apstrīdēto pasākumu, bet visiem pasākumiem, kas norādīti sūdzībā, kurā ir apstrīdēti vienpadsmit pasākumi. Turklāt Komisija, uzskatot, ka daži no tiem radīja nopietnas grūtības, 2003. gada 31. janvārī uzsāka EKL 88. panta 2. punktā paredzēto procedūru, kas attiecībā uz dažiem no šiem pasākumiem beidzās ar divu lēmumu pieņemšanu 2004. gada 2. augustā attiecīgi par *France Télécom* piemēroto profesionālā nodokļa režīmu (C(2004) 3061) un par *France Télécom* valsts piešķirto akcionāra avansu (C(2004) 3060), kas šobrīd ir pārsūdzēti Pirmās instances tiesā (lieta T-425/04 Francija/Komisija, lieta T-427/04 Francija/Komisija, lieta T-444/04 *France Télécom*/Komisija, lieta T-450/04 *Bouygues* un *Bouygues Télécom*, lieta T-456/04 *AFORS Télécom*/Komisija un lieta T-17/05 *France Télécom*/Komisija).

158 Lai gan prasītājas apgalvo, ka Komisija, izskatot šeit apskatāmo valsts pasākumu, kas apstrīdēts 2002. gada 4. oktobrī iesniegtajā sūdzībā, uz kuru iestāde atbildēja ar apstrīdēto lēmumu, kas datēts ar 2004. gada 20. jūliju, nav rīkojusies rūpīgi, šis apgalvojums, kas principā ir nenozīmīgs, turklāt nav pierādīts. Komisijai faktiski ir tiesības piešķirt dažādu prioritāti tajā iesniegtajām sūdzībām (Tiesas 1999. gada 4. marta spriedums lietā C-119/97 P *Ufex* u.c./Komisija, *Recueil*, I-1341. lpp., 88. punkts).

159 Tā kā minētā sūdzība, kurā bija gandrīz 90 lapaspuses, neskaitot pielikumus, kopā attiecās uz vienpadsmit pasākumiem, jāuzskata, ka Komisija, kas uzsāka EKL 88. panta 2. punktā paredzēto procedūru trīs ar pusi mēnešus pēc minētās sūdzības iesniegšanas saistībā ar zināmiem tajā paredzētajiem pasākumiem un kas tādējādi sūdzību izskatīja, tai, konkrētāk, pasākumiem, kas radīja nopietnas grūtības, daļēji

piešķirot prioritāti, varēja, ņemot vērā noslogotību un pārbaudes prioritātes, kas tai ir jāizvērtē, atlikt tāda pasākuma izvērtēšanu, kas, pēc tās domām, neradīja nopietnas grūtības, un tai šajā sakarā nevar pārmest rūpības trūkumu.

160 Šajos apstākļos viena gada, desmit mēnešu un piecpadsmit dienu termiņš no sūdzības iesniegšanas līdz apstrīdētā lēmuma pieņemšanai neliecina par rūpības trūkumu no Komisijas puses.

161 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, prasība ir noraidāma un Pirmās instances tiesai nav jāizskata pārējie EKL 87. panta 1. punktā minētie kritēriji, jo viens no kumulatīvajiem nosacījumiem, kas vajadzīgs valsts atbalsta kvalificēšanai, nav izpildīts.

Par tiesāšanās izdevumiem

162 Atbilstoši Pirmās instances tiesas reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājām spriedums ir nelabvēlīgs, tām papildus saviem tiesāšanās izdevumiem jāpiespriež solidāri atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar Komisijas, *Orange* un *SFR*, kā arī personu, kas iestājušās lietā Komisijas atbalstam, prasījumiem.

163 Francijas Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus pati saskaņā ar Reglamenta 87. panta 4. punkta pirmo daļu.

Ar šādu pamatojumu

PIRMĀS INSTANCES TIESA (ceturtā palāta)

nospriež:

1) prasību noraidīt;

2) *Bouygues SA* un *BouyguesTélécom SA* solidāri sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas un atlīdzina Komisijas, kā arī *Orange FranceSA* un *Société française du radiotéléphone — SFR* tiesāšanās izdevumus;

3) Francijas Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Legal Wiszniewska-Białecka Moavero Milanesi

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2007. gada 4. jūlijā.

Sekretārs Priekšsēdētājs

E. Coulon H. Legal